

Fremsat den 15. januar 2025 af justitsministeren (Peter Hummelgaard)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning

(Forsøgsordning med elektronisk kontrol som supplement til opholdsforbud)

§ 1

I lov nr. 112 af 3. februar 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, som ændret bl.a. ved § 3 i lov nr. 434 af 1. maj 2013, lov nr. 1724 af 27. december 2016 og senest ved § 3 i lov nr. 2600 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ved fastlæggelsen af det nærmere afgrænsede område kan der lægges vægt på politiets responstid, når en person påbydes elektronisk kontrol som supplement til et opholdsforbud efter § 4 a.«

2. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. En person kan påbydes at bære elektronisk udstyr, der registrerer personens færden (elektronisk kontrol), som supplement til et opholdsforbud givet i medfør af § 3, når det er påkrævet af hensyn til at sikre overholdelsen af opholdsforbuddet.

Stk. 2. §§ 12 og 14-20 finder tilsvarende anvendelse på påbud meddelt efter *stk. 1*.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om elektronisk kontrol efter *stk. 1*, herunder om myndighedernes anvisninger i forbindelse med elektronisk kontrol, den pågældendes pligt til at bære og vedligeholde elektronisk

udstyr og til at efterkomme myndighedernes anvisninger, og om myndighedernes adgang til og behandling af de registrerede oplysninger.«

3. I § 5 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Et påbud om elektronisk kontrol efter § 4 a, *stk. 1*, gives for et bestemt tidsrum på indtil 1 år.«

4. Efter § 21 indsættes i *kapitel 5*:

»§ 21 a. Den, der forsætligt overtræder et påbud efter § 4 a, *stk. 1*, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 2 år for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Lovens bestemmelser kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Tilhold, opholdsforbud, bortvisning og stalking
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.3. Den foreslåede ordning
3. Forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven
4. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser
5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
7. Administrative konsekvenser for borgerne
8. Klimamæssige konsekvenser
9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
10. Forholdet til EU-retten
11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
12. Sammenfattende skema

1. Indledning

Forfølgelse og chikane, herunder stalking, rummer dybt grænseoverskridende og uacceptabel adfærd, som udgør en voldsom belastning for ofrene og et alvorligt indgreb i deres og familiernes liv og hverdag. Stalking kan foregå på mange måder – f.eks. som chikane over nettet, vedvarende sms-beskeder, trusler eller direkte fysisk overvågning og forfølgelse. Stalking er desuden i nogle tilfælde en fortsættelse af partnervold og kan gå forud for partnerdrab.

Der er i de senere år taget flere vigtige skridt i forhold til at styrke indsatsen mod stalking og partnervold. Der er bl.a. indført en særskilt stalkingbestemmelse i straffeloven for at skabe et effektivt strafferetligt værn, som sætter håndfast ind over for de personer, der begår stalking. Desuden har stalkingofrene fået ret til at få beskikket en bistandsadvokat og til at blive underrettet, når gerningspersonen f.eks. får uledsaget udgang første gang eller prøveløslades.

Endvidere har regeringen i juni 2023 lanceret en handlingsplan mod partnervold og partnerdrab med en lang række initiativer, der bl.a. har fokus på tidlig opsporing, hjælp til ofrene, deres børn og udøverne, mere viden og bedre koordination.

Med dette lovforslag vil regeringen tage det næste markante skridt i forhold til at styrke indsatsen over for bl.a. stalking

og partnervold. Lovforslaget har således til formål at iværksætte en ordning med elektronisk kontrol som supplement til et opholdsforbud (den såkaldte ”omvendte fodlænke”), der skal være med til at forbedre muligheden for at håndhæve opholdsforbud.

Ordningen er ikke afgrænset til sager om stalking og partnervold, men forudsættes navnlig anvendt i forbindelse med sådanne sager.

Ordningen bygger bl.a. på erfaringer fra Norge, hvor domstolene siden 2013 har haft mulighed for at pålægge elektronisk kontrol af et kontaktforbud ved hjælp af en GPS-fodlænke, hvis den elektroniske kontrol skønnes nødvendigt for, at forbuddet overholdes. Erfaringerne med ordningen er overordnet gode og viser bl.a., at elektronisk kontrol kan have en afskrækkende effekt over for både potentielle voldsudøvere og personer, der er idømt elektronisk kontrol, ligesom ordningen opleves som et godt beskyttelsestiltag for ofrene og øger deres livskvalitet og handlerum.

Erfaringerne fra Norge viser også, at det tog lang tid at komme i gang med ordningen på grund af bl.a. implementeringsvanskeligheder, ligesom elektronisk kontrol bruges i varierende grad i forskellige politikredse, og som oftest som sidste udvej, når øvrige tiltag ikke har virket. Det skal ses i sammenhæng med, at der både har været teknologiske og ressourcemæssige udfordringer med ordningen.

2. Tilhold, opholdsforbud, bortvisning og stalking

2.1. Gældende ret

2.1.1. Tilhold

En person kan ved tilhold forbydes at opsøge en anden ved personlig, mundtlig eller skriftlig henvendelse, herunder ved elektronisk kommunikation, eller på anden måde kontakte eller følge efter den anden, jf. § 1 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

Det følger af bemærkningerne til lovens § 1, at enhver kontakt som udgangspunkt er forbudt. Bestemmelsen forbyder ligeledes forfølgelse, f.eks. at den pågældende følger efter en person uden helt at nærme sig, således at adfærden ikke eller ikke med sikkerhed kan betegnes som kontakt, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 34-35.

Førend et tilhold kan gives, er der en række betingelser, der skal være opfyldt, jf. lovens § 2, stk. 1-3.

Et tilhold kan således gives, hvis der er begrundet mistanke om, at en person har krænket en andens fred ved at forfølge eller genere den anden ved kontakt m.v. som anført i § 1 eller mod den anden har begået strafbart forhold, der kan sidestilles med en sådan fredskrænkelse, og der er bestemte grunde til at antage, at den pågældende fortsat vil krænke den anden som anført i nr. 1, jf. lovens § 2, stk. 1, nr. 1 og 2.

Et tilhold kan endvidere gives, hvis der er begrundet mistanke om, at en person har begået en overtrædelse af straffelovens bestemmelser om drab, røveri, frihedsberøvelse, vold, psykisk vold, brandstiftelse, voldtægt eller anden seksualforbrydelse eller forsøg på en af de nævnte forbrydelser, og den forurettede eller dennes nærmeste efter lovovertrædelsens grovhed ikke findes at skulle tåle kontakt m.v. med den pågældende som anført i § 1, jf. lovens § 2, stk. 2, nr. 1 og 2.

Et tilhold kan derudover gives, hvis en person med rimelig grund mistænkes for at have begået eller forsøgt at begå en overtrædelse af straffelovens bestemmelse om ulovlig tvang ved at tvinge en anden til ægteskab eller en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, jf. lovens § 2, stk. 3, 1. pkt.

Et tilhold gives for et bestemt tidsrum på indtil 5 år, jf. lovens § 5, 1. pkt.

2.1.2. Strakstilhold

Ved lov nr. 1724 af 27. december 2016 om ændring af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning blev der indført en ny bestemmelse i lovens § 2 a, som gør det muligt at meddele en foreløbig afgørelse om tilhold (strakstilhold), som midlertidigt skal beskytte den forurettede og eventuelt medlemmer af forurettedes husstand, indtil politidirektøren kan træffe en endelig afgørelse om tilhold eller opholdsforbud. Bestemmelsen trådte i kraft den 1. januar 2017.

Der kan gives et strakstilhold enten i forbindelse med en

anmodning om at meddele et tilhold m.v. eller i forbindelse med, at politiet af egen drift har iværksat sagsbehandling angående tilhold m.v.

Strakstilholdet omfatter de samme typer af forbud og har samme retsvirkning som et tilhold, der meddeles efter de øvrige bestemmelser i loven, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 19 som fremsat, side 8.

Betingelserne for, at et strakstilhold kan gives, fremgår af lovens § 2 a, stk. 1. Et tilhold kan således gives foreløbigt, hvis en person med rimelig grund er mistænkt for at krænke en anden som anført i § 2, stk. 1, nr. 1, betingelsen i § 2, stk. 1, nr. 2, er opfyldt, og personen ikke har en rimelig interesse i at kontakte den anden.

Et strakstilhold gælder indtil videre og bortfalder, når der træffes afgørelse om tilhold efter § 2 eller om opholdsforbud efter § 4 eller om tilbagekaldelse, jf. lovens § 2 a, stk. 2. En afgørelse om tilhold eller opholdsforbud skal så vidt muligt træffes senest 60 dage efter forkyndelsen af afgørelsen om strakstilholdet, jf. lovens § 2 a, stk. 3.

2.1.3. Opholdsforbud

En person kan ved opholdsforbud forbydes at opholde sig eller færdes i et nærmere afgrænset område i nærheden af en anden persons bolig eller arbejds-, uddannelses- eller opholdssted eller andet område, hvor denne ofte færdes, jf. § 3 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

Et opholdsforbud er et geografisk bestemt tilhold. Som det fremgår af bemærkningerne til § 3, er formålet at etablere en »sikkerhedszone« for den, som opholdsforbuddet skal beskytte, hvorved man vil kunne begrænse utrygheden hos personer, som har været og stadig er udsat for en betydelig belastning som følge af grov eller oftere gentagen krænkelse eller på grund af, at et tilhold ikke respekteres, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 37.

Det fremgår desuden af bemærkningerne til § 3, at det geografiske område, som forbuddet dækker, skal beskrives så præcist som muligt i afgørelsen, herunder ved anvendelse af kort over området. Det fremgår endvidere, at der ikke fastsættes en bestemt maksimal geografisk udstrækning af opholdsforbud, og at dette vil afhænge af områdets karakter og parternes forhold. Det fremgår derudover, at der med udtrykket »opholde sig eller færdes« sigtes til enhver fysisk tilstedeværelse inden for det afgrænsede område, herunder at passere igennem området, og at et opholdsforbud således som udgangspunkt vil indebære, at den blotte tilstedeværelse i det afgrænsede område vil udgøre en overtrædelse, selv om der er tale om helt kortvarige ophold, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 37.

Betingelserne for, at et opholdsforbud kan gives, fremgår af lovens § 4.

Et opholdsforbud kan således gives, hvis betingelserne for tilhold efter § 2 er opfyldt, når mistanken angår oftere gentagne

gen krænkelse efter § 2, stk. 1, nr. 1, forsætlig overtrædelse af et tilhold efter § 1 eller en lovovertrædelse omfattet af § 2, stk. 2 eller 3, eller § 8, nr. 1, og et tilhold efter § 1 ikke kan anses for tilstrækkeligt til at beskytte den anden person, jf. lovens § 4, stk. 1, nr. 1 og 2.

Det fremgår af bemærkningerne til § 4, at det er ikke en betingelse, at den indklagede er meddelt et tilhold, og at opholdsforbud således kan meddeles samtidig med tilhold eller uden et samtidigt tilhold. Formålet med et opholdsforbud vil dog normalt indebære, at tilhold meddeles samtidig med opholdsforbuddet, hvis ikke den pågældende allerede har et tilhold, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 37.

Opholdsforbud kan gives for et bestemt tidsrum på indtil 1 år, jf. lovens § 5, 2. pkt.

2.1.4. Bortvisning

En person over 18 år kan ved bortvisning forbydes at opholde sig i sit hjem, jf. § 7 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

Bortvisning defineres i bemærkningerne til bestemmelsen som et strafsanktioneret forbud mod, at en person over 18 år i en nærmere fastlagt og i almindelighed kortere periode opholder sig i det fælles hjem, dvs. boligen for personens husstand uanset personens retlige forhold til husstanden og boligen. Ved ophold forstås enhver fysisk tilstedeværelse på den pågældende lokalitet. En bortvisning indebærer, at den blotte tilstedeværelse i boligen udgør en overtrædelse, selv om der er tale om et helt kortvarigt ophold. En bortvisning rummer således både et opholds- og adgangsforbud, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, L 218 som fremsat, side 7482.

Der kan i afgørelsen om bortvisning fastsættes undtagelser fra forbuddet mod ophold.

Betingelserne for, at en person kan bortvises, fremgår af lovens § 8.

En person kan således bortvises, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende mod et medlem af sin husstand har begået en overtrædelse af straffelovens §§ 210, 213 eller 266 eller en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens kapitel 24-26, og som efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder, eller at den pågældende har optrådt på en måde, der i øvrigt indebærer en trussel om vold mod et medlem af husstanden, og der efter det oplyste er bestemte grunde til at antage, at den pågældende ved forbliven i hjemmet vil begå en lovovertrædelse, der er nævnt i nr. 1, jf. lovens § 8, nr. 1 og 2.

Bortvisning sker for et bestemt tidsrum på indtil 4 uger, jf. lovens § 10.

2.1.5. Fælles bestemmelser og domstolsprøvelse

Et tilhold gives for et bestemt tidsrum på indtil 5 år, jf. dog

§ 2 a, stk. 2, og et opholdsforbud for et bestemt tidsrum på indtil 1 år, jf. lovens § 5. Bortvisning sker for et bestemt tidsrum på indtil 4 uger, jf. lovens § 10.

Det fremgår af bemærkningerne til § 5, at tilholdet eller opholdsforbuddet bortfalder, hvis parterne etablerer et fredeligt samkvem, uanset om samkvemmet kun er for en kort periode, men at det af sagens natur ikke gælder, hvis samkvemmet påtvinges den, som foranstaltningen skal beskytte. Det fremgår desuden, at et tilhold eller opholdsforbud kan trækkes tilbage, hvis den, som tilholdet eller opholdsforbuddet skal beskytte, anmoder om det, medmindre politiet vurderer, at almene hensyn kræver, at tilholdet eller opholdsforbuddet opretholdes, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 38.

Efter lovens § 12 må tilhold, opholdsforbud og bortvisning ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til den eller dem, foranstaltningen skal beskytte, og karakteren af den adfærd, der er udvist fra den pågældendes side.

Det fremgår af bemærkningerne til § 12, at der skal foretages en særskilt proportionalitetsvurdering i forhold til tilhold, opholdsforbud og bortvisning med henblik på at fastslå, om indgrebet er rimeligt. Det følger endvidere af proportionalitetsprincippet, at der skal vælges det mindst indgribende middel, der kan opfylde formålet, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 39.

Det følger af lovens § 13, at tilhold, opholdsforbud og bortvisning ikke omfatter kontakt, ophold eller færd, som af særlige grunde må anses for beføjet.

Det fremgår af bemærkningerne til § 13, at bestemmelsen udgør en undtagelse til tilhold, opholdsforbud og bortvisning, og at bestemmelsen indebærer, at det påhviler den pågældende at sandsynliggøre, at en kontakt m.v. har været beføjet. Som eksempel på kontakt, som af særlige grunde må anses for beføjet, kan nævnes en situation, hvor et fælles barn akut bliver alvorlig sygt, og der ikke er andre, der har mulighed for tids nok at køre barnet på hospitalet, og hvor den pågældende overtræder et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning ved at køre barnet på hospitalet, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 39-40.

Tilhold, opholdsforbud og bortvisning kan besluttes, når en person, som foranstaltningen skal beskytte, anmoder om det, eller når almene hensyn kræver det, jf. lovens § 14.

Afgørelser om tilhold, opholdsforbud og bortvisning træffes af politidirektøren, jf. lovens § 15, stk. 2. Afgørelserne er underlagt forvaltningslovens regler, jf. forvaltningslovens § 2, stk. 1. Det bemærkes, at tilhold, opholdsforbud og bortvisning frit kan kombineres, hvis betingelserne for foranstaltningerne er opfyldt, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 39.

Statsadvokaten behandler klager over tilhold, opholdsforbud

og bortvisning, jf. lovens § 15, stk. 3, 1. pkt. Statsadvokatens afgørelse kan ikke påklages, jf. lovens § 15, stk. 3, 2. pkt. Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 2 a, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 19 som fremsat, at lovens § 15, stk. 3, også gælder for strakstilhold.

Lovligheden af tilholdet m.v. kan endvidere prøves i forbindelse med en straffesag om overtrædelse af tilholdet. Herudover kan lovligheden af et meddelt tilhold m.v. prøves af domstolene efter den almindelige regel i grundlovens § 63, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 6.

Afgørelser om tilhold, opholdsforbud og bortvisning skal forkyndes, jf. lovens § 16, 1. pkt. Ved forkyndelse af bl.a. opholdsforbud skal den pågældende vejledes om retten til at kræve afgørelsen indbragt for retten, jf. § 16, 3. pkt.

Efter lovens § 17, stk. 1, kan den, der gives opholdsforbud eller bortvises, inden 14 dage efter at afgørelsen er forkyndt for den pågældende, kræve, at politiet indbringer afgørelsen for byretten.

En afgørelse om opholdsforbud eller bortvisning kan forlanges indbragt for retten, selv om den pågældende ikke har udnyttet de administrative klagemuligheder. En afgørelse vil kunne påklages til den regionale statsadvokat og begæres indbragt for retten, men hvis en domstol i medfør af §§ 17-19 (om domstolsprøvelse af sager om bl.a. tilhold og opholdsforbud) træffer afgørelse, afskæres den forvaltningsretlige rekursadgang til statsadvokaten, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 41.

En afgørelse om tilhold, opholdsforbud og bortvisning får virkning fra forkyndelsestidspunktet. En afgørelse om tilhold skal ikke forkyndes på ny, hvis der er sket forkyndelse af et tilhold efter § 2 a (strakstilhold) angående et tilsvarende forbud mod kontakt m.v.

Der beskikkes en advokat for den, der kræver en afgørelse om bortvisning indbragt for retten, jf. lovens § 18, stk. 1, 1. pkt. Der kan derudover beskikkes en advokat for den, der kræver en afgørelse om opholdsforbud indbragt for retten, hvis retten efter sagens beskaffenhed, indgrebets karakter, klagerens person og omstændighederne i øvrigt finder det ønskeligt, jf. lovens § 18, stk. 1, 2. pkt.

Efter lovens § 19, stk. 1, behandles sagen skriftligt eller mundtligt efter rettens bestemmelse. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, jf. § 19, stk. 5, 1. pkt. I øvrigt gælder retsplejelovens regler om strafferetsplejen, jf. lovens § 20, stk. 1.

2.1.6. Straffebestemmelser

Den, der forsætligt overtræder et tilhold efter § 1, et opholdsforbud efter § 3 eller en bortvisning efter § 7, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år, jf. lovens § 21, stk. 1.

Det fremgår af bemærkningerne til § 21, stk. 1, at det straf-

bare forhold ved et tilhold vil bestå i forsætligt at tage kontakt m.v. til den, som tilholdet skal beskytte, uden at kontakten af særlige grunde må anses for beføjet, ligesom det ved opholdsforbud vil være strafbart at opholde sig inden for det geografisk afgrænsede område, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 43.

Overtrædelse af stk. 1 påtales kun efter den forurettedes anmodning, medmindre almene hensyn kræver det, jf. lovens § 21, stk. 2.

Det fremgår af bemærkningerne til § 21, stk. 2, at ordningen indebærer, at der ikke rejses tiltale for mindre alvorlige overtrædelser, som den forurettede ikke selv ønsker forfulgt, men at en anmeldelse fra den forurettede anses som en anmodning om offentlig påtale, medmindre andet fremgår af anmeldelsen, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, side 44.

2.1.7. Straffelovens § 242

Det følger af straffelovens § 242, at den, der på en måde, som er egnet til at krænke en anden persons fred, systematisk og vedvarende kontakter, forfølger eller på anden måde chikanerer den pågældende, straffes for stalking med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 2600 af 28. december 2021. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 1, at baggrunden for at indføre en selvstændig kriminalisering af stalking i straffeloven bl.a. var, at regeringen fandt behov for generelt at styrke bekæmpelsen af stalking, og at en afgørende komponent i indsatsen var et effektivt strafferetligt værn, så der kunne sættes mere håndfast ind over for de personer, der begår stalking. Straf efter straffelovens § 242 forudsætter i modsætning til den dagældende straffebestemmelse i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning ikke, at der på forhånd er udstedt et tilhold, opholdsforbud eller sket bortvisning.

Justitsministeriet fandt således, at en særskilt kriminalisering af stalking i straffeloven, uden krav om forudgående tilhold m.v., ville sende et vigtigt signal til ofre og gerningspersoner om, at stalking udgør en alvorlig forbrydelse, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 15 som fremsat, side 3-4.

Det fremgår af bemærkningerne til straffelovens § 242, at bestemmelsen forudsætter, at gerningspersonens adfærd udgør en krænkelse af forurettedes fred. Det forudsættes i den forbindelse, at bestemmelsen omfatter adfærd, der generelt er egnet til at udgøre en fredskrænkelse. Bestemmelsen indebærer ikke et krav om, at forurettede i det konkrete tilfælde har følt sig krænket. Der kan ved vurderingen af, om adfærd er egnet til at krænke forurettedes fred, lægges vægt på den nærmere karakter af adfærd, herunder parternes interne relation, og hvorvidt adfærd efter sit indhold, sin form og hyppighed er egnet til – eller søger at virke – utryghedsskabende, ubehagelig eller forstyrrende.

Det fremgår desuden, at bestemmelsens anvendelse forudsætter, at der er tale om kontakt, forfølgelse eller adfærd, der på anden måde kan betegnes som chikanerende. Ved »kontakt« forstår henvendelser fra gerningspersonen til forurettede, der har karakter af personlig, skriftlig, telefonisk og/eller digital kontakt. Ved »følgelse« forstår, at gerningspersonen følger efter, iagttager eller overvåger forurettede uden helt at nærme sig, således at adfærden ikke eller ikke med sikkerhed kan betegnes som kontakt. Udtrykket »på anden måde chikanere« skal forstås bredt og kan omfatte alle typer af handlinger, herunder fysisk ageren og forskellige former for kommunikation.

Det fremgår endvidere, at straffen for førstegangstilfælde af overtrædelse af bestemmelsen som udgangspunkt ikke bør udmåles lavere end 40 dages ubetinget fængsel, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 15 som fremsat, side 13-15.

2.2. Justitsministeriets overvejelser

Forfølgelse og chikane, herunder stalking, kan have særdeles store fysiske og psykiske konsekvenser for ofrene og er et alvorligt indgreb i ofrenes og deres familiers liv og hverdag. Stalking kan foregå på mange måder – f.eks. som chikane over nettet, vedvarende sms-beskeder, trusler eller direkte fysisk overvågning og forfølgelse. Stalking er desuden i nogle tilfælde en fortsættelse af partnervold og kan gå forud for partnerdrab.

Politiet har i dag en række værktøjer, der har til formål at beskytte personer mod bl.a. forfølgelse, chikane og stalking. Der er f.eks. efter de gældende regler mulighed for at give personer et tilhold eller et opholdsforbud.

Der er dog flere eksempler på, at tilhold og opholdsforbud bliver overtrådt. Tal fra Rigsadvokaten fra september 2024 viser, at der i 2023 blev meddelt 463 tilhold, 41 opholdsforbud samt 15 tilhold kombineret med opholdsforbud, og at der samme år forelå 4.625 overtrædelser af tilhold, 74 overtrædelser af opholdsforbud og 69 overtrædelser af tilhold kombineret med opholdsforbud. Heriblandt var der en kreds af 268 personer, der stod for overtrædelserne af tilhold, 12 personer, der stod for overtrædelserne af opholdsforbud, og fem personer, der stod for overtrædelserne af tilhold kombineret med opholdsforbud. Det er således ofte de samme personer, der gentagne gange overtræder forbuddene.

Justitsministeriet finder derfor, at der er behov for at styrke beskyttelsesværnet over for bl.a. stalking og partnervold og forbedre muligheden for at håndhæve opholdsforbud.

Justitsministeriet bemærker, at det tidligere i forbindelse med udformningen af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning i 2011 blev overvejet, hvorvidt der skulle indføres adgang til at iværksætte elektronisk kontrol med overholdelsen af opholdsforbud. På baggrund af Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1526/2011 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning fandt Justitsministeriet på daværende

tidspunkt ikke anledning til at foreslå indførelsen af en sådan ordning.

Baggrunden herfor var, at udvalget ikke kunne anbefale, at der blev indført elektronisk kontrol af opholdsforbud på grund af en række problemer af principiel, praktisk og teknisk karakter, herunder manglende erfaringer fra udlandet, tekniske problemer med udstyrets dækning, betydelig brug af politimæssige ressourcer og problemer med den kontrollerede persons personlige frihed og medvirken. Justitsministeriet anførte i forlængelse heraf, at ministeriet løbende vil følge udviklingen, herunder kommende erfaringer i bl.a. Norge, med henblik på, at spørgsmålet kunne tages op til fornyet overvejelse, hvis der viste sig anledning til det, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 10 som fremsat, pkt. 3.9.

Justitsministeriet har den 30. maj 2023 anmodet Straffelovrådet om at foretage et gennemsyn af reglerne om sanktionsformer i dansk ret. Straffelovrådet har den 12. december 2024 afgivet en delbetænkning om fodlænkeordninger og samfundstjeneste, der bl.a. indeholder Straffelovrådets overvejelser i forhold til brug af GPS-fodlænke i Danmark. Det fremgår i den forbindelse af delbetænkningen, at Straffelovrådet anbefaler, at der arbejdes på at indføre mulighed for at anvende GPS-fodlænker i Danmark, og at der tages udgangspunkt i de norske regler, der indebærer mulighed for situationsbestemt sporing, sådan at myndighederne kan – og kun kan – se den dømtes geografiske position, når den dømte har brudt et fastsat vilkår, eller systemet afgiver en alarm herom. Det fremgår desuden af delbetænkningen, at Straffelovrådet finder anledning til allerede nu at pege på, at en mulighed for at anvende GPS-fodlænker – i lighed med den norske ordning – vil kunne være relevant i tilfælde, hvor der er behov for kontrol med overholdelse af kontakt- og opholdsforbud af den ene eller anden karakter, herunder tilhold, opholdsforbud eller bortvisning efter loven om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, og at GPS-fodlænker i sådanne situationer bl.a. vil kunne varetage hensynet til ofres livskvalitet og tryghed.

Folketingets Retsudvalg afgav den 30. maj 2023 en beretning over forslag til folketingsbeslutning nr. B 78 om forsøgsordning med omvendt fodlænke, som skal beskytte ofre for partnervold og stalking, der blev fremsat den 16. marts 2023, jf. Folketidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, B 78 som fremsat, side 2. Det fremgår af beretningen, at et enigt retsudvalg ønsker, at der iværksættes en forsøgsordning med omvendt fodlænke i Danmark, når de juridiske, praktiske og økonomiske forhold tilsiger, at det kan ske, jf. Folketidende 2022-23 (2. samling), tillæg B, beretning over B 78.

Justitsministeriet har i forlængelse af retsudvalgets beretning og med inddragelse af relevante myndigheder undersøgt, hvordan en sådan ordning kan indføres i Danmark. Justitsministeriet har fulgt udviklingen af særligt den norske ordning, hvor der er gode erfaringer med elektronisk kontrol.

Erfaringerne i Norge viser bl.a., at elektronisk kontrol kan

have en afskrækkende effekt over for både potentielle voldsudøvere og personer, der er idømt elektronisk kontrol. Da evalueringen i 2020 blev gennemført, var der ikke registreret nogen overtrædelser af kontaktforbud. Desuden opleves ordningen som et godt beskyttelsestiltag for ofrene, ligesom den øger deres livskvalitet og handlerum. Erfaringerne viser dog også, at det tog lang tid at komme i gang med ordningen på grund af bl.a. implementeringsvanskeligheder, ligesom elektronisk kontrol bruges i varierende grad i forskellige politikredse, og som oftest som sidste udvej, når øvrige tiltag ikke har virket.

For at styrke beskyttelsen af ofrene og for at sikre en bedre efterlevelse af besøgsforbud og kontaktforbud har Norge i april 2024 udvidet ordningen, hvorefter også anklagemyndigheden ud over domstolene kan pålægge elektronisk kontrol.

Justitsministeriet finder på baggrund af bl.a. erfaringerne fra Norge, at tiden er inde til at iværksætte en ordning med elektronisk kontrol i Danmark. Da der er en række forhold, som vil skulle afprøves i praksis, herunder teknologien og den kontrollerede persons medvirken, vurderes det mest hensigtsmæssigt, at Rigspolitiet og kriminalforsorgen ca. tre år efter ordningens ikrafttrædelse foretager en evaluering af ordningen med henblik på, om ordningen skal justeres eller ophæves.

2.3. Den foreslåede ordning

2.3.1. Generelt om ordningen

Det foreslås, at der indføres en ordning, hvorefter en person kan påbydes at bære elektronisk udstyr, der registrerer personens færden (elektronisk kontrol), som supplement til et opholdsforbud givet i medfør af den gældende bestemmelse i § 3 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, når det er påkrævet af hensyn til at sikre overholdelsen af opholdsforbuddet.

Den foreslåede ordning vil medføre, at personen skal bære en GPS-fodlænke og være underlagt GPS-overvågning. Det vil være politiet, der – ligesom efter de gældende regler om meddelelse af tilhold, opholdsforbud og bortvisning – vil skulle træffe afgørelse herom. Påbuddet om elektronisk kontrol forudsættes navnlig anvendt i sager om stalking og partnervold, men anvendelsen er dog ikke begrænset hertil.

Kriminalforsorgen skal fungere som operatør af it-overvågningsopgaven. Det bemærkes, at det fortsat vil være politiet, der træffer afgørelse om meddelelse af opholdsforbud i medfør af § 3 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, og at denne kompetence således ikke ændres med den foreslåede ordning. Eventuelle strafbelagte påbud, som kan fastsættes i medfør af ordningen, vil på samme måde høre under politiets kompetence. Det betyder bl.a., at kriminalforsorgen i sin rolle som operatør af it-overvågningsopgaven ikke har myndighed til f.eks. at give den kontrollerede person et strafbelagt påbud, der relaterer sig til it-overvågningen.

GPS-overvågningen vil fungere således, at politiet orienteres af kriminalforsorgen, hvis den kontrollerede person færdes eller opholder sig inden for en nærmere fastsat forbudszone, der fastlægges i forbindelse med udstedelse af opholdsforbuddet. Konkret vil alarmerne gå hos kriminalforsorgen, hvis GPS-overvågningssystemet viser, at den kontrollerede person befinder sig inden for den fastsatte forbudszone. Politiet vil herefter kunne vurdere, om der skal sendes en patrulje til den position, hvor der senest er registreret et signal, eller til den forurettedes bopæl m.v. Det er ligeledes forudsat, at kriminalforsorgen som operatør – såfremt visse nærmere betingelser er opfyldt – orienterer politiet, hvis overvågningssystemet f.eks. viser tegn på, at GPS-fodlænkens signal er blevet blokeret, eller at fodlænken er søgt beskadiget. Bl.a. i sådanne situationer vil det være relevant for politiet at få oplyst, hvor den kontrollerede person senest er blevet registreret via lokaliseringsdata uden for forbudszone.

Det vil være en betingelse for at påbyde elektronisk kontrol, at personen er givet eller samtidig gives et opholdsforbud efter lovens § 3. Som en del af opholdsforbuddet vil personen have et strafsanktioneret forbud mod at færdes eller opholde sig inden for en nærmere fastsat geografisk forbudszone, f.eks. inden for en vis afstand fra den forurettedes bolig, arbejdsplads eller uddannelsessted.

Derudover vil det være en betingelse, at et påbud om elektronisk kontrol er påkrævet for at sikre overholdelsen af opholdsforbuddet. Hvorvidt påbud om elektronisk kontrol er påkrævet for at sikre overholdelsen af opholdsforbuddet vil bero på en konkret politifaglig vurdering.

Ved politiets vurdering heraf vil der bl.a. kunne lægges vægt på baggrunden for udstedelsen af opholdsforbuddet samt politiets vurdering af risikoen for eskalering af f.eks. chikanerende, truende eller voldelig adfærd over for forurettede, herunder risikoen for mere alvorlige overgreb. Endvidere kan der lægges vægt på øvrige omstændigheder, der indikerer, at personen ikke vil overholde et opholdsforbud, herunder overtrædelser af tilhold eller opholdsforbud. Det er i den forbindelse ikke en forudsætning, at der ved dom er konstateret en overtrædelse af et tilhold eller opholdsforbud, og betingelsen vil således også kunne være opfyldt, hvis der f.eks. foreligger en begrundet mistanke om, at en person har overtrådt et tilhold eller et opholdsforbud.

Det skal indgå i vurderingen af meddelelse af påbud om elektronisk kontrol, om den pågældende vurderes egnet til at bære en GPS-fodlænke. Det skyldes, at det forudsætter en vis form for administration at bære en fodlænke, herunder i forhold til opladning af fodlænken. Der vil således bl.a. kunne lægges vægt på, om personen vurderes at kunne overholde de pligter, der måtte blive administrativt fastsat efter den foreslåede § 4 a, stk. 3, herunder regler om vedligeholdelse. Hvis politiet konkret vurderer, at personen ikke vil være i stand til at administrere fodlænken, kan det således føre til, at der ikke meddeles påbud om elektronisk kontrol, selv om betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Idet der er tale om en ordning med et begrænset antal fodlænker til rådighed, vil der kunne forekomme tilfælde, hvor betingelserne for at meddele påbud om elektronisk kontrol er opfyldt, men hvor der alligevel ikke bliver truffet afgørelse om påbud, f.eks. fordi der ikke er flere fodlænker til rådighed. Det vil bero på politiets konkrete vurdering, hvem der skal påbydes elektronisk kontrol som supplement til et opholdsforbud. Politiet vil bl.a. kunne lægge vægt på, hvor beskyttelseshensynet er størst, eller hvor elektronisk kontrol findes af have mest effekt i forhold til overholdelsen af opholdsforbuddet.

Påbuddet om elektronisk kontrol indebærer en pligt til at bære GPS-fodlænke. Som en del af påbuddet vil den kontrollerede person således blive pålagt ikke at aftage eller ødelægge GPS-fodlænken, ligesom personen ikke må blokere for signalet i GPS-fodlænken.

Det kan forekomme, at signalet eller kommunikationen mellem overvågningsudstyret og den centrale overvågningsenhed forstyrres, uden at dette beror på den kontrollerede persons egne handlinger, f.eks. som følge af landskabs- eller bygningsmæssige forhold. Det kan medføre udfald i overvågningen. Det vil i den forbindelse administrativt kunne fastsættes, hvordan situationer om manglende signal skal håndteres, herunder procedurer for, hvilke reaktioner tekniske alarmer skal udløse hos politiet og kriminalforsorgen.

Det foreslås, at ordningen påbegyndes den 1. juli 2025. Ordningen vil i første omgang blive iværksat i tre udvalgte politikredse. Politikredsene vil blive nærmere udvalgt af Rigspolitiet på baggrund af bl.a. geografiske forhold, og hvor hurtigt kredsene kan opstarte ordning med elektronisk kontrol.

Rigspolitiet og kriminalforsorgen vil ca. tre år efter ordningens ikrafttrædelse foretage en evaluering af ordningen. Evalueringen vil bl.a. beskrive, hvordan ordningen med elektronisk kontrol er blevet implementeret, om der har været tekniske udfordringer med den elektroniske kontrol, og om der har været overtrædelser af opholdsforbud i det tidsrum, hvor en person har været under elektronisk kontrol. Der vil i forbindelse med evalueringen også kunne tages stilling til, om ordningen skal justeres eller ophæves.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

2.3.2. Forbudszone udstedt i forbindelse med opholdsforbud

Det foreslås at indsætte et nyt stykke i § 3 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, hvorefter der ved fastlæggelsen af det nærmere afgrænsede område (forbudszone) kan lægges vægt på politiets responstid, når en person påbydes elektronisk kontrol som supplement til et opholdsforbud efter § 4 a.

Politiet vil således som noget nyt kunne lægge vægt på politiets responstid, som i dette tilfælde er tiden, det tager fra politiet modtager en orientering fra kriminalforsorgen om,

at der er udløst en alarm, til politiet er fremme på stedet, herunder fremme ved den position, hvor signalet senest er registreret, eller den forurettedes bopæl m.v. Der vil kun kunne lægges vægt på politiets responstid, når opholdsforbuddets suppleres med et påbud om elektronisk kontrol efter § 4 a.

Politiets responstid vil bl.a. afhænge af størrelsen af byen og befolkningstætheden, herunder om der er tale om et tætbeholdt område, hvor der til dagligt kører mange patruljer rundt, eller om der er tale om et mere tyndtbeholdt område, hvor det tager længere tid for en patrulje at nå frem. Den foreslåede ændring forventes at indebære, at forbudszone i visse situationer fastsættes til et større område, når opholdsforbuddet suppleres med elektronisk kontrol, hvis politiet i det givne område har en lang responstid.

Der lægges op til, at der – ligesom efter gældende ret – ikke fastsættes en bestemt maksimal geografisk udstrækning af opholdsforbud. Efter gældende ret bør der ved fastlæggelsen af forbudszone tages hensyn til eventuelle større færdselsårer, f.eks. større veje og banestrækninger m.v., som personen har en legitim interesse i at færdes ad.

I de situationer, hvor personen har en legitim interesse i at færdes via en bestemt større færdselsåre, vil politiet således fortsat skulle tage hensyn hertil ved fastlæggelsen af forbudszone. Hvis den tekniske løsning ikke kan tage højde for de færdselsårer, som personen har en legitim interesse i at færdes på, og som derfor ikke er omfattet af forbudszone, vil dette skulle fremgå af den konkrete afgørelse, hvorved personen påbydes at bære fodlænke. I sådanne situationer vil der således gå en alarm, selv om personen ikke har opholdt sig i forbudszone. Personen vil dog ikke kunne straffes for overtrædelse af opholdsforbuddet.

Der er ikke i øvrigt tiltænkt en ændring af de omstændigheder, som politiet efter gældende ret i § 3 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning kan lægge vægt på i forbindelse med fastlæggelsen af forbudszone. Det bemærkes i den forbindelse, at fastlæggelsen af forbudszone skal ske i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i medfør af § 12 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, hvorefter et tilhold, opholdsforbud og bortvisning ikke må stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til den eller dem, foranstaltningen skal beskytte, og karakteren af den adfærd, der er udvist fra den pågældendes side.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

2.3.3. Fælles bestemmelser og domstolsprøvelse

Det foreslås, at §§ 12 og 14-20 tilsvarende finder anvendelse på påbud om elektronisk kontrol, da påbuddet udgør en afgørelse i sig selv.

Det gælder f.eks. regler om proportionalitet og domstolsprøvelse.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

2.3.4. Bemyndigelsesbestemmelse

Det foreslås, at justitsministeren fastsætter nærmere regler om elektronisk kontrol efter stk. 1, herunder om myndighedernes anvisninger i forbindelse med elektronisk kontrol, den pågældendes pligt til at bære og vedligeholde elektronisk udstyr og til at efterkomme myndighedernes anvisninger, og om myndighedernes adgang til og behandling af de registrerede oplysninger

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter justitsministeren kan fastsætte nærmere regler for ordningen med elektronisk kontrol. Der vil f.eks. kunne fastsættes regler om, at den kontrollerede person forpligtes til at medvirke i forbindelse med påsætning m.v. af GPS-fodlænken, at den pågældende løbende skal oplade batteriet i GPS-fodlænken, at den pågældende skal være kontaktpar, herunder tilgængelig på telefon for opkald fra politi og kriminalforsorg af kontrollerende eller teknisk art, samt at den pågældende skal efterkomme myndighedernes anvisninger vedrørende overvågningen.

Der vil også kunne fastsættes regler om, at udlandsrejser, flyrejser og lignende handlinger, som kan udløse alarmer eller i øvrigt kan påvirke overvågningen, kun kan foretages med bistand fra politiet.

Der vil endvidere kunne fastsættes regler om myndigheders adgang til og behandling af de registrerede oplysninger.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

2.3.5. Varighed af afgørelse

Det foreslås, at den kontrollerede person kan påbydes elektronisk kontrol i op til ét år. Det skal ses i sammenhæng med, at den elektroniske kontrol udgør et supplement til et opholdsforbud, som kan vare i op til ét år.

Hvis opholdsforbuddet bortfalder, vil påbud om elektronisk kontrol bortfalde samtidig med opholdsforbuddet.

Fristen på ét år kan – på samme måde som efter de gældende regler om opholdsforbud – forlænges ved meddelelse af et nyt påbud om elektronisk kontrol før eller ved udløbet af fristen, hvis betingelserne for påbud om elektronisk kontrol på det pågældende tidspunkt er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

2.3.6. Overtrædelse af et påbud om elektronisk kontrol

Det foreslås at indsætte en ny strafbestemmelse i § 21 a, stk. 1, hvorefter den, der forsætligt overtræder et påbud om elektronisk kontrol efter § 4 a, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. En forsætlig overtrædelse af påbuddet

om elektronisk kontrol vil således have en tilsvarende straf-feramme som en overtrædelse af bl.a. et opholdsforbud.

Det strafbare forhold vil bestå i forsætligt at aftage eller ødelægge GPS-fodlænken, ligesom den kontrollerede person ikke forsætligt må blokere for signalet i GPS-fodlænken.

Hvis signalet eller kommunikationen mellem overvågningsudstyret og den centrale overvågningsenhed forstyrres, uden at dette beror på den kontrollerede persons egne handlinger foretaget med henblik på at forstyrre den elektroniske overvågning m.v., vil der ikke kunne straffes for overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol. Der vil i sådanne tilfælde ikke være tale om en forsætlig overtrædelse af påbuddet.

Det vil som følge af opholdsforbuddet tillige være strafbart forsætligt at opholde sig eller færdes inden for forbudszonen efter gældende regler. Der vil i disse situationer skulle straffes efter gældende regler om overtrædelse af opholdsforbud.

Det foreslås desuden, at der i forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 2 år for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne, jf. § 21, a, stk. 2. Der vil således i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 4 a, stk. 3, f.eks. kunne fastsættes administrative regler om, at manglende opladning af GPS-fodlænken i gentagelsestilfælde vil være strafbart, ligesom det i visse tilfælde vil kunne være strafbart ikke at være tilgængelig på telefon for opkald fra politi af kontrollerende art.

Strafferammen på indtil 2 års fængsel må anses for tilstrækkelig til at rumme også særlig grove overtrædelser, som en overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol eller forskrifter, der udstedes i medfør af loven, vil kunne være, ligesom bestemmelsen giver mulighed for at nuancere straffastsættelsen, navnlig i lyset af en stigende alvor i samfundets syn på vold og chikane, særlig i forbindelse med samlivsforhold.

Der vil som udgangspunkt skulle straffes med bøde, når et påbud om elektronisk kontrol overtrædes første gang, medmindre der foreligger skærpene omstændigheder. Der vil f.eks. kunne foreligge skærpene omstændigheder i situationer, hvor den pågældende er tidligere straffet for lignende overtrædelser, eller at den konkrete handling er af skærpene karakter, f.eks. fordi personen, som påbuddet skal beskytte, bestrider et særligt hverv eller i kraft af sin person kan være særligt udsat for forfølgelser. Bødestrafen i førstegangstilfælde forudsættes som udgangspunkt at være 5.000 kr. Bøden kan forhøjes afhængig af forholdets grovhed. Er der tale om flere overtrædelser af påbud om elektronisk kontrol til samtidig pådømmelse, skal der ske en væsentlig forhøjelse af bødestrafen, hvor der lægges vægt på antallet af overtrædelser, forholdenes grovhed m.v. Er der tale om et meget betydeligt antal overtrædelser, der har karakter af chikane eller lignende, kan der være grundlag for at fastsætte en frihedsstraf.

Det forudsættes, at tidligere afgørelser om overtrædelser af tilhold, opholdsforbud eller bortvisning efter § 21, stk. 1,

skal tillægges gentagelsesvirkning ved straffastsættelse for overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol efter § 21 a, stk. 1, således at det tillægges skærpende virkning, at den pågældende tidligere har forbrudt sig mod et meddelt tilhold, opholdsforbud eller bortvisning.

Der vil som udgangspunkt skulle straffes med bøde, når forskrifter, der udstedes i medfør af loven, om f.eks. manglende opladning af GPS-fodlænken overtrædes gentagne gange. Bødestrafen i nævnte tilfælde forudsættes som udgangspunkt at være 5.000 kr. Bøden kan forhøjes afhængig af forholdets grovhed. Er der tale om eksempelvis et meget betydeligt antal overtrædelser, der har karakter af chikane eller lignende, kan der være grundlag for at nedlægge påstand om frihedsstraf.

Det forudsættes, at der kan straffes i sammenstød mellem § 21, stk. 1, og henholdsvis § 21 a, stk. 1 og for overtrædelser af forskrifter fastsat i medfør af § 21 a, stk. 2, i situationer, hvor personen både overtræder et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning og et påbud om elektronisk kontrol eller forskrifter, der udstedes i medfør af loven. Er der tale om overtrædelse af et påbud om elektronisk kontrol efter § 21 a, stk. 1, og en samtidig overtrædelse af et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning efter § 21, stk. 1, vil der som udgangspunkt skulle fastsættes en frihedsstraf. Der vil desuden tillige kunne straffes i sammenstød mellem henholdsvis § 21 a, stk. 1 og for overtrædelser af forskrifter fastsat i medfør af § 21 a, stk. 2, og straffelovens § 242 om stalking.

Det bemærkes, at fastsættelsen af straffen fortsat vil bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Overtrædelser af påbud om elektronisk kontrol eller forskrifter, der udstedes i medfør af loven, vil være undergivet offentlig påtale i modsætning til overtrædelser af opholdsforbud, der er undergivet betinget offentlig påtale. Kompetencen til at påtale overtrædelser af påbud om elektronisk kontrol efter § 4 a, stk. 1, eller forskrifter, der udstedes i medfør af loven, vil således tilfalde politi og anklagemyndighed. Dette skal ses i sammenhæng med, at myndighederne vil have oplysningerne om, hvornår et påbud om elektronisk kontrol eller forskrifter, der udstedes i medfør af loven, er overtrådt.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

3. Forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

Den foreslåede ordning indebærer, at kriminalforsorgen og politiet i forbindelse med overvågningen indhenter, behandler og videregiver almindelige personoplysninger om den kontrollerede persons færden, herunder lokaliseringsdata.

Behandling af personoplysninger som led i ordningen må anses for at være nødvendigt med henblik på at forebygge bl.a. overtrædelser af opholdsforbud og alvorlige overgreb. Det vil være nødvendigt, at kriminalforsorgen har adgang til de registrerede oplysninger døgnet rundt, da kriminalforsorgen ved alarmer vil skulle orientere politiet herom. Politiet vil blive orienteret af kriminalforsorgen, hvis den kontrollerede person færdes eller opholder sig inden for en nærmere fastsat forbudszone, der fastlægges i forbindelse med udstedelse af opholdsforbuddet, og vil i den forbindelse få oplyst den kontrollerede persons lokaliseringsdata. Politiet vil desuden kunne få adgang til den kontrollerede persons senest registrerede lokaliseringsdata uden for forbudszone, hvis overvågningssystemet f.eks. viser tegn på, at GPS-fodlænkens signal er blokeret eller på anden vis ødelagt.

Der vil i medfør af den foreslåede § 4 a, stk. 3, kunne fastsættes nærmere regler om myndighedernes adgang til og behandling af de registreredes oplysninger.

Justitsministeriet vurderer på den baggrund, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af retshåndhævelseslovens § 9. De øvrige bestemmelser i retshåndhævelsesloven, herunder de grundlæggende principper i retshåndhævelseslovens § 4, skal desuden iagttages, når der behandles personoplysninger i forbindelse med ordningen.

4. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

Efter artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) har enhver ret til respekt for bl.a. sit privatliv. Retten til privatliv og familieliv er dog ikke absolut. Ifølge EMRK artikel 8, stk. 2, kan der gøres indgreb i retten, når indgrebet er i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til bl.a. den offentlige tryghed eller for at forebygge uro eller forbrydelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 4 a i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, hvorefter politiet vil kunne påbyde en person at bære elektronisk udstyr, der registrerer personens færden (elektronisk kontrol), som supplement til et opholdsforbud givet af politiet i medfør af § 3, når det er påkrævet af hensyn til at sikre overholdelsen af opholdsforbuddet, vil udgøre et indgreb i retten til privatliv over for den person, som påbydes at bære det elektroniske udstyr.

Som det bl.a. fremgår af pkt. 2.2, er formålet med den foreslåede bestemmelse i § 4 a i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, at forbedre muligheden for at håndhæve opholdsforbud, og at styrke beskyttelsesværnet mod bl.a. stalking og partnervold. Forslaget vil således varetage hensynene til navnlig opretholdelse af den offentlige orden og forebyggelse af forbrydelse, hvilket udgør saglige hensyn efter EMRK artikel 8, stk. 2.

Det vurderes, at ordningen udgør et egnet og nødvendigt middel hertil. Justitsministeriet har navnlig lagt vægt på, at et påbud om at bære elektronisk udstyr alene vil kunne meddeles af politiet, når det er påkrævet af hensyn til at

sikre overholdelsen af et opholdsforbud givet efter § 3 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Der er herudover lagt vægt på, at et påbud om elektronisk kontrol er underlagt proportionalitetsprincippet som følger af § 12 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

Justitsministeriet vurderer på den baggrund, at den foreslåede ændring kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre økonomiske og administrative konsekvenser samt implementeringskonsekvenser på kriminalforsorgens område på ca. 12,2 mio. kr. i 2025, 17,7 mio. kr. i 2026 og 17,3 mio. kr. årligt i 2027 og frem, idet den foreslåede ordning indebærer, at der skal tilkøbes og implementeres en udvidelse af kriminalforsorgens eksisterende overvågningssystem, som GPS-fodlænken skal kobles op på. Kriminalforsorgen forventes således at skulle afholde omkostninger til forundersøgelse, etablering, påsætning, aftagning, drift og vedligeholdelse af GPS-overvågningen og det tilhørende it-system. It-understøttelsen af GPS-overvågningen vil være forankret hos kriminalforsorgen, hvilket bl.a. vil betyde, at kriminalforsorgen vil forestå etablering af overvågning, påsætning og aftagning af fodlænker, drift og vedligeholdelse af overvågningssystemet samt ved alarmering vil kunne give politiet besked herom. Kriminalforsorgen vil i ordningens løbetid have kapacitet til samtidig GPS-overvågning af op til 15 personer.

Merudgifterne på kriminalforsorgens område finansieres inden for kriminalforsorgens rammer.

Lovforslaget forventes desuden at medføre merudgifter for politiet på ca. 5,0 mio. kr. årligt fuldt indfaset. Omkostningerne indebærer udgifter til årsværk i de tre politikredse samt i Rigspolitiet.

Lovforslaget forventes endvidere at indebære merudgifter for anklagemyndigheden på ca. 0,3 mio. kr. årligt fuldt indfaset.

Merudgifterne for politiet og anklagemyndigheden forventes finansieret i regeringens afsatte ramme til tryghed for 2025-2028 og søges fra 2029 og frem håndteret på kommende års bevillingslove.

For så vidt angår klageadgang og adgang til domstolsprøvelse af påbud om elektronisk kontrol, vil ændringerne i lovforslaget kunne betyde, at antallet af mulige sager, som kan påklages til statsadvokaten eller indbringes for domstolene, bliver øget i begrænset omfang. Udgifter forventes at være i en størrelsesorden, som kan afholdes inden for domstolenes eksisterende økonomiske ramme.

Såfremt lovforslagets bemyndigelse bliver udnyttet, vil dette også kunne få selvstændige implementeringskonsekvenser.

Lovforslaget skønnes ikke i øvrigt at have økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige af betydning.

Justitsministeriet har herudover overvejet, hvorvidt lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Det vurderes, at princip nr. 3 om muliggørelse af automatisk sagsbehandling i stor udstrækning efterleves, da overvågningssystemet overordnet set vil registrere den kontrollerede persons færden og alarmere automatisk. Der vil dog kunne opstå undtagelser hertil, hvor manuel sagsbehandling bliver nødvendigt, f.eks. i forbindelse med udlandsrejser, flyrejser og lignende handlinger, som kan udløse alarmer eller i øvrigt kan påvirke overvågningen. Manuel sagsbehandling vil også kunne blive nødvendig i de situationer, hvor den tekniske løsning ikke kan tage højde for de færdselsårer, som den kontrollerede person har en legitim interesse i at færdes på, og som derfor ikke er omfattet af forbudszone, da der i sådanne situationer vil gå en alarm, selv om personen ikke har opholdt sig i forbudszone. Der vil endvidere kunne forventes en manuel proces i den videre behandling af alarmer, herunder videregivelse af oplysninger fra kriminalforsorgen til politiet og eventuelt mellem modtagende og udførende enheder i politiet.

Det vurderes desuden, at princip nr. 7 om forebyggelse af snyd og fejl er efterlevet, i og med at en person, der er påbudt elektronisk overvågning, kan pålægges at være kontaktpar m.v. efter administrative regler. Dermed kan den centrale overvågningsenhed hurtigt og med en vis sikkerhed afgøre, om en forstyrrelse i signalet mellem overvågningsudstyret og den centrale overvågningsenhed er forsætligt eller ej.

Det vurderes endelig, at de øvrige principper ikke er relevante at behandle i dette lovforslag.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget giver mulighed for, at en person kan påbydes elektronisk kontrol som supplement til et opholdsforbud.

Den foreslåede ordning har positive konsekvenser for den, opholdsforbuddet skal beskytte, fordi den elektroniske kontrol kan være med til at sikre, at opholdsforbuddet bliver overholdt, og at den kontrollerede person ikke nærmer sig den forurettede.

Påbuddet om elektronisk kontrol må samtidig anses for at kunne have negative konsekvenser for den person, som den elektroniske kontrol rettes mod, da personen vil skulle bære

en GPS-fodlænke, ligesom personens færden vil blive registreret.

8. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 20. november 2024 til den 18. december 2024 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Amnesty International, Børns Tarv, Børnesagens Fællesråd, Bryd Tavsheden, Børnerådet, Børns Vilkår, Center for Voldsramte, Danner, Dansk Kvindesamfund, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Stalking Center, Danske Advokater, Danske

Familieadvokater, Danske Regioner, Dare Gender, Det Kriminalpræventive Råd, Dialog mod vold, Digitalt Ansvar, Red Rådgivning, Rigsombudsmanden i Grønland, Everyday Sexism Project Danmark, Exitcirklen, Familieretshuset, Fonden Fundamentet & Mandecentret Botilbud, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Foreningen mor, ForældreLANDSforeningen FBU, Gadejuristen, Godfar, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstrene, Justitia, KL, Kvinderådet, KVINFO, Københavns Kommune (Etnisk Konsulentteam), Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen Børn og Samvær, Landsforeningen for børn og forældre, Landsforeningen for Voldsramte Kvinder, Landsforeningen KRIM, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Lev uden Vold, Mary Fonden, Mødrehjælpen, OAK Foundation Denmark, Offerrådgivningen i Danmark, Politiforbundet, Red Barnet, Red-Safehouse, Retspolitisk Forening, Røde Kors, Sabaah, SAVN, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), TUBA, Unicef Danmark, VIVE, Aalborg Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Nej	Ja, lovforslaget forventes at medføre merudgifter for kriminalforsorgen på ca. 12,2 mio. kr. i 2025, 17,7 mio. kr. i 2026 og 17,3 mio. kr. årligt i 2027 og frem, merudgifter for politiet på ca. 5,0 mio. kr. årligt fuldt indfaset og merudgifter for anklagemyndigheden på ca. 0,3 mio. kr. årligt fuldt indfaset.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Nej	Ja. Der er for nuværende faglige udeståender i forhold til, hvordan ordningen skal fungere i praksis bl.a. i forhold til arbejdsfordelingen mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Rigspolitiet.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ja, forslaget om at indføre en ordning med elektronisk kontrol vil medføre positive konsekvenser for forurettede.	Ja, forslaget om at indføre en ordning med elektronisk kontrol vil medføre negative konsekvenser for personen, der har fået påbudt elektronisk kontrol.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det er i dag muligt at forbyde en person at opholde sig eller færdes i et nærmere afgrænset område i nærheden af en anden persons bolig eller arbejds-, uddannelses- eller opholdssted eller andet område, hvor denne ofte færdes, jf. § 3 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Ved fastlæggelsen af det nærmere afgrænsede område (forbudszonen) er der en række omstændigheder, som politiet kan lægge vægt på, herunder områdets karakter og parternes forhold, jf. nærmere herom under pkt. 2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 3, stk. 2, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, at der ved fastlæggelsen af det nærmere afgrænsede område kan lægges vægt på politiets responstid, når en person påbydes elektronisk kontrol som supplement til et opholdsforbud efter § 4 a.

Med den foreslåede ændring lægges der op til, at politiet som noget nyt vil kunne lægge vægt på politiets responstid, som i dette tilfælde er tiden, det tager fra politiet modtager en orientering fra kriminalforsorgen om, at der er udløst en alarm, til politiet er fremme på stedet, herunder fremme ved den position, hvor signalet senest er registreret, eller den forurettedes bopæl m.v. Der vil kun kunne lægges vægt på politiets responstid, når opholdsforbuddet suppleres med et påbud om elektronisk kontrol efter § 4 a.

Politiets responstid vil bl.a. afhænge af størrelsen af byen og befolkningstætheden, herunder om der er tale om et tætbeholdt område, hvor der til dagligt kører mange patruljer rundt, eller om der er tale om et mere tyndbefoldt område, hvor det tager længere tid for en patrulje at nå frem. Den foreslåede ændring forventes at indebære, at forbudszonen i visse situationer fastsættes til et større område, når opholdsforbuddet suppleres med elektronisk kontrol, hvis politiet i det givne område har en lang responstid.

Der lægges op til, at der – ligesom efter gældende ret – ikke fastsættes en bestemt maksimal geografisk udstrækning af opholdsforbud. Efter gældende ret bør der ved fastlæggelsen af forbudszonen tages hensyn til eventuelle større færdselsårer, f.eks. større veje og banestrækninger m.v., som personen har en legitim interesse i at færdes ad.

I de situationer, hvor personen har en legitim interesse i at

færdes via en bestemt større færdselsåre, vil politiet således fortsat skulle tage hensyn hertil ved fastlæggelsen af forbudszonen. Hvis den tekniske løsning ikke kan tage højde for de færdselsårer, som personen har en legitim interesse at færdes på, og som derfor ikke er omfattet af forbudszonen, vil dette skulle fremgå af den konkrete afgørelse, hvorved personen påbydes at bære fodlænke. I sådanne situationer vil der således gå en alarm, selv om personen ikke har opholdt sig i forbudszonen. Personen vil dog ikke kunne straffes for overtrædelse af opholdsforbuddet.

Der foreslås ikke i øvrigt en ændring af de omstændigheder, som politiet efter gældende ret i § 3 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning kan lægge vægt på i forbindelse med fastlæggelsen af forbudszonen. Det bemærkes i den forbindelse, at fastlæggelsen af forbudszonen skal ske i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i medfør af § 12 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, hvorefter et tilhold, opholdsforbud og bortvisning ikke må stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til den eller dem, foranstaltningen skal beskytte, og karakteren af den adfærd, der er udvist fra den pågældendes side.

Til nr. 2

Det er i dag ikke muligt at påbyde en person elektronisk kontrol som supplement til et opholdsforbud.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 4 a i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, hvorefter en person efter stk. 1 kan påbydes at bære elektronisk udstyr, der registrerer personens færden (elektronisk kontrol), som supplement til et opholdsforbud givet i medfør af § 3, når det er påkrævet af hensyn til at sikre overholdelsen af opholdsforbuddet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at politiet som supplement til et opholdsforbud kan give påbud om, at en person skal bære en GPS-fodlænke og være underlagt GPS-overvågning, der registrerer personens færden. Det vil være politiet, der – ligesom efter de gældende regler om meddelelse af tilhold, opholdsforbud og bortvisning – vil skulle træffe afgørelse herom. Påbuddet om elektronisk kontrol forudsættes navnlig anvendt i sager om stalking og partnervold, men anvendelsen er dog ikke begrænset hertil.

GPS-overvågningen vil fungere således, at politiet orienteres af kriminalforsorgen som operatør, hvis den kontrollerede person færdes eller opholder sig inden for et nærmere

fastsat geografisk område, der fastlægges i forbindelse med udstedelse af opholdsforbuddet (forbudszone), f.eks. i nærheden af forurettedes bopæl. Konkret vil der gå en alarm hos kriminalforsorgen, hvis registrering fra overvågningssystemet viser, at den kontrollerede person opholder sig inden for forbudszone. Politiet vil herefter kunne vurdere, om der skal sendes en patrulje til den position, hvor signalet senest er registreret eller den forurettedes bopæl m.v. med henblik på at forhindre den kontrollerede person i at nå frem til den forurettede. Det er ligeledes forudsat, at kriminalforsorgen som operatør – såfremt visse nærmere betingelser er opfyldt – orienterer politiet, hvis overvågningssystemet f.eks. viser tegn på, at GPS-fodlænkens signal er blevet blokeret, eller at fodlænken er søgt beskadiget. Bl.a. i sådanne situationer vil det være relevant for politiet at få oplyst, hvor den kontrollerede person senest er blevet registreret via lokaliseringsdata uden for forbudszone.

Påbuddet indebærer en pligt til at bære elektronisk udstyr, der registrerer personens færden. Som en del af påbuddet vil den kontrollerede person således tillige blive pålagt ikke at aftage eller ødelægge GPS-fodlænken, ligesom personen ikke må blokere for GPS-fodlænkens signal.

Det vil være en betingelse for at påbyde elektronisk kontrol, at personen er givet eller samtidig gives et opholdsforbud efter lovens § 3. Som en del af opholdsforbuddet vil personen således have et strafsanktioneret forbud mod at færdes eller opholde sig inden for en nærmere fastsat forbudszone, f.eks. inden for en vis afstand fra den forurettedes bolig, arbejdsplads eller uddannelsessted.

Derudover vil det være en betingelse, at et påbud om elektronisk kontrol er påkrævet for at sikre overholdelsen af opholdsforbuddet. Hvorvidt påbud om elektronisk kontrol er påkrævet for at sikre overholdelsen af opholdsforbuddet vil bero på en konkret politifaglig vurdering. Ved politiets vurdering heraf vil der bl.a. kunne lægges vægt på baggrunden for udstedelsen af opholdsforbuddet samt politiets vurdering af risikoen for eskalering af f.eks. chikanerende, truende eller voldelig adfærd over for forurettede, herunder risikoen for mere alvorlige overgreb. Endvidere kan der lægges vægt på øvrige omstændigheder, der indikerer, at personen ikke vil overholde et opholdsforbud, herunder overtrædelser af tilhold eller opholdsforbud. Det er i den forbindelse ikke en forudsætning, at der ved dom er konstateret en overtrædelse af et tilhold eller opholdsforbud, og betingelsen vil således også kunne være opfyldt, hvis der foreligger en begrundet mistanke om, at en person har overtrådt et tilhold eller et opholdsforbud.

Det skal indgå i vurderingen af meddelelse af påbud om elektronisk kontrol, om den pågældende vurderes egnet til at bære en GPS-fodlænke. Det skyldes, at det forudsætter en vis form for administration at bære en fodlænke, herunder i forhold til opladning af fodlænken. Der vil således bl.a. kunne lægges vægt på, om personen vurderes at kunne overholde de pligter, der måtte blive administrativt fastsat efter den foreslåede § 4 a, stk. 3, herunder regler om vedligehold-

delse. Hvis politiet konkret vurderer, at personen ikke vil være i stand til at administrere fodlænken, kan det således føre til, at der ikke meddeles påbud om elektronisk kontrol, selv om betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Idet der er tale om en ordning med et begrænset antal fodlænker til rådighed, vil der kunne forekomme tilfælde, hvor betingelserne for at meddele påbud om elektronisk kontrol er opfyldt, men hvor der alligevel ikke bliver truffet afgørelse om påbud, f.eks. fordi der ikke er flere fodlænker til rådighed. Det vil bero på politiets konkrete vurdering, hvem der skal påbydes elektronisk kontrol som supplement til et opholdsforbud. Politiet vil bl.a. kunne lægge vægt på, hvor beskyttelseshensynet er størst, eller hvor elektronisk kontrol findes af have mest effekt i forhold til overholdelsen af opholdsforbuddet.

Det foreslås desuden i § 4 a, stk. 2, at §§ 12 og 14-20 tilsvarende finder anvendelse på påbud meddelt efter stk. 1. Det vil sige, at reglerne i lovens kapitel 3 om fælles bestemmelser og kapitel 4 om domstolsprøvelse tilsvarende finder anvendelse ved påbud om elektronisk kontrol. Det skyldes, at påbuddet om elektronisk kontrol udgør en afgørelse i sig selv.

Bestemmelsen indebærer, at påbud om elektronisk kontrol er underlagt proportionalitetsprincippet som følger af lovens § 12. Påbuddet må derfor ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, henset til den eller dem, som foranstaltningen skal beskytte, og karakteren af den adfærd, der er udvist fra den pågældendes side.

Bestemmelsen indebærer desuden, at et påbud om elektronisk kontrol vil kunne beslattes, når en person, som foranstaltningen skal beskytte, anmoder om det, eller når almene hensyn kræver det efter lovens § 14.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at politiet i sager om elektronisk kontrol vejleder parterne om reglerne i denne lov, når der er anledning til det, jf. § 15, stk. 1. Afgørelser om påbud om elektronisk kontrol træffes af politidirektøren, jf. lovens § 15, stk. 2, ligesom statsadvokaten vil behandle klager over påbuddet, jf. lovens § 15, stk. 3, 1. pkt. Statsadvokatens afgørelse vil ikke kunne påklages, jf. lovens § 15, stk. 3, 2. pkt. Klager over politidirektørens afgørelse om elektronisk kontrol skal indgives til statsadvokaten, senest 4 uger efter at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Statsadvokaten kan beslutte at behandle en klage, der er modtaget for sent, hvis fristoverskridelsen må anses for undskyldelig, jf. § 15, stk. 4.

Bestemmelsen indebærer derudover, at afgørelser om påbud om elektronisk kontrol skal forkyndes, jf. lovens § 16, 1. pkt., ligesom den pågældende ved forkyndelse af påbuddet skal vejledes om retten til at kræve afgørelsen indbragt for retten, jf. § 16, 3. pkt.

Bestemmelsen indebærer herudover, at den, der påbydes elektronisk kontrol, inden 14 dage efter at afgørelsen er for-

kyndt for den pågældende, kan kræve, at politiet indbringer afgørelsen for byretten, jf. § 17, stk. 1. Det svarer til de regler, der i dag gælder for bl.a. opholdsforbud. Den, der kræver en afgørelse om elektronisk kontrol indbragt for retten (klageren), skal til politiet oplyse en adresse og et eventuelt telefonnummer, hvortil indkaldelse til et eventuelt retsmøde kan meddeles. Forkyndelse af indkaldelse til retsmøde er ikke nødvendig, jf. § 17, stk. 2. Sagen skal snarest muligt og senest inden 1 uge efter modtagelse af anmodningen indbringes for byretten på det sted, hvor oplysning i sagen mest hensigtsmæssigt må antages at kunne tilvejebringes, jf. § 17, stk. 3. Anmodning om indbringelse for retten har ikke opsættende virkning jf. § 17, stk. 4.

Bestemmelsen indebærer ligeledes, at der kan beskikkes en advokat for den, der kræver en afgørelse om elektronisk kontrol indbragt for retten, hvis retten efter sagens beskaffenhed, indgrebets karakter, klagerens person og omstændighederne i øvrigt finder det ønskeligt. Den beskikkede advokat har samme beføjelser som en forsvarer i en straffesag. Om salær og godtgørelse for udlæg til en beskikket advokat gælder samme regler som for beskikkede forsvarere, jf. retsplejelovens § 741, jf. § 18, stk. 1, 2.-4. pkt. Der kan desuden beskikkes en advokat for en forurettet, der skal afgive forklaring i retten. Reglerne i retsplejelovens §§ 741 c og 741 d finder tilsvarende anvendelse. Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31, jf. § 18, stk. 2.

Bestemmelsen indebærer også, at sagen behandles skriftligt eller mundtligt efter rettens bestemmelse, jf. § 19, stk. 1. Behandles sagen mundtligt, skal retsmøde afholdes snarest muligt, jf. § 19, stk. 2, 1. pkt. Klageren har ret til at være til stede i et eventuelt retsmøde og udtale sig, medmindre retten finder, at dette af særlige grunde er nytteløst eller skadeligt for den pågældende. Sagen kan behandles, selv om den pågældende udebliver. Er der beskikket advokat efter § 18, stk. 1, kan sagen dog kun behandles, hvis den beskikkede advokat er mødt, jf. § 19, stk. 3, 1.-3. pkt. Retten træffer afgørelse på grundlag af sagens dokumenter og en eventuel forklaring i retten fra klageren. Under særlige omstændigheder kan retten tillade yderligere bevisførelse, jf. § 19, stk. 4, 1. og 2. pkt. Rettens afgørelse træffes ved kendelse. Går afgørelsen ud på, at indgrebet godkendes, anføres i kendelsen de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne er opfyldt, jf. § 19, stk. 5, 1. og 2. pkt. Pålægges der klageren sagsomkostninger i en straffesag, der angår forhold, som har givet anledning til elektronisk kontrol, pålægges det ved dommen i straffesagen tillige den pågældende at betale omkostningerne ved sagen om elektronisk kontrol. Retten kan dog undtagelsesvis bestemme, at disse omkostninger helt eller delvis skal betales af statskassen, såfremt særlige omstændigheder taler for det, jf. § 19, stk. 6, 1. og 2. pkt.

Bestemmelsen indebærer endelig, at retsplejelovens regler om strafferetsplejen i øvrigt gælder, jf. § 20, stk. 1. Med

hensyn til erstatningskrav finder retsplejelovens § 1018 h anvendelse, jf. § 20, stk. 2, 1. pkt.

Det foreslås endvidere i § 4 a, stk. 3, at justitsministeren fastsætter nærmere regler om elektronisk kontrol efter stk. 1, herunder om myndighedernes anvisninger i forbindelse med elektronisk kontrol, den pågældendes pligt til at bære og vedligeholde elektronisk udstyr og til at efterkomme myndighedernes anvisninger, og om myndighedernes adgang til og behandling af de registrerede oplysninger

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter justitsministeren fastsætter nærmere regler for ordningen med elektronisk kontrol.

Der kan f.eks. fastsættes regler om, at den kontrollerede person forpligtes til at medvirke i forbindelse med påsætning m.v. af GPS-fodlænken, at den pågældende løbende skal oplade batteriet i GPS-fodlænken, at den pågældende skal være kontaktbar, herunder tilgængelig på telefon for opkald fra politi og kriminalforsorg af kontrollerende eller teknisk art, samt at den pågældende skal efterkomme myndighedernes anvisninger vedrørende overvågningen.

Der kan også fastsættes regler om, at udlandsrejser, flyrejser og lignende handlinger, som kan udløse alarmer eller i øvrigt kan påvirke overvågningen, kun kan foretages med bistand fra politiet.

Der kan endvidere fastsættes regler om myndigheders adgang til og behandling af de registrerede oplysninger. Der kan f.eks. fastsættes regler om, hvornår politiet og kriminalforsorgen som operatør kan gøre sig bekendt med de registrerede oplysninger om den kontrollerede persons færden, herunder oplysninger om den kontrollerede persons færden uden for forbudszonen, hvis overvågningssystemet f.eks. viser tegn på, at GPS-fodlænkens signal er blevet blokeret, eller at fodlænken er søgt beskadiget. Der kan derudover fastsættes regler om, hvornår de registrerede oplysninger skal slettes.

Til nr. 3

Det følger af § 5, stk. 1, 1. og 2. pkt. i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, at et tilhold gives for et bestemt tidsrum på indtil 5 år, jf. dog § 2 a, stk. 2, og et opholdsforbud gives for et bestemt tidsrum på indtil 1 år.

Det foreslås at indsætte et nyt *stk.* 2 i § 5, hvorefter et påbud om elektronisk kontrol efter § 4 a, stk. 1, gives for et bestemt tidsrum på indtil 1 år. Det skal ses i sammenhæng med, at den elektroniske kontrol udgør et supplement til et opholdsforbud, som kan vare i op til ét år.

Hvis opholdsforbuddet bortfalder, vil påbud om elektronisk kontrol bortfalde samtidig med opholdsforbuddet.

Fristen på ét år kan – på samme måde som efter de gældende regler om opholdsforbud – forlænges ved meddelelse af et nyt påbud om elektronisk kontrol før eller ved udløbet af

fristen, hvis betingelserne for påbud om elektronisk kontrol på det pågældende tidspunkt er opfyldt.

Til nr. 4

Det følger af § 21, stk. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, at den, der forsætligt overtræder et tilhold efter § 1, et opholdsforbud efter § 3 eller en bortvisning efter § 7, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Det foreslås at indsætte en ny § 21 a, stk. 1, hvorefter den, der forsætligt overtræder et påbud om elektronisk kontrol efter § 4 a, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

En forsætlig overtrædelse af påbuddet om elektronisk kontrol vil således have en tilsvarende strafferamme som en overtrædelse af bl.a. et opholdsforbud.

Det strafbare forhold vil bestå i forsætligt at aftage eller ødelægge GPS-fodlænken samt at foretage tiltag til forstyrrelse af udstyrets funktion m.v. Det kan f.eks. være i de situationer, hvor den kontrollerede person skærer i eller på anden vis fjerner GPS-fodlænken, eller gør GPS-fodlænken ufunktionsdygtig ved at blokere signalet.

Hvis signalet eller kommunikationen mellem overvågningsudstyret og den centrale overvågningsenhed forstyrres, uden at dette beror på den kontrolleredes egne handlinger foretaget med henblik på at forstyrre den elektroniske overvågning m.v., vil der ikke kunne straffes for overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol. Der vil i disse situationer ikke være tale om en forsætlig overtrædelse af påbuddet.

Som følge af opholdsforbuddet vil det tillige være strafbart forsætligt at opholde sig eller færdes inden for forbudszonen efter gældende regler. Der vil i disse situationer skulle straffes efter gældende regler om overtrædelse af opholdsforbud.

Der vil som udgangspunkt skulle straffes med bøde, når et påbud om elektronisk kontrol overtrædes første gang, medmindre der foreligger skærpene omstændigheder. Der vil f.eks. kunne foreligge skærpene omstændigheder i situationer, hvor den pågældende er tidligere straffet for lignende overtrædelser, eller at den konkrete handling er af skærpene karakter, f.eks. fordi personen, som påbuddet skal beskytte, bestrider et særligt hverv eller i kraft af sin person kan være særligt udsat for forfølgelser. Bødestrafen i første gangstilfælde forudsættes som udgangspunkt at være 5.000 kr. Bøden kan forhøjes afhængig af forholdets grovhed. Er der tale om flere overtrædelser af påbud om elektronisk kontrol til samtidig pådømmelse, skal der ske en væsentlig forhøjelse af bødestrafen, hvor der lægges vægt på antallet af overtrædelser, forholdenes grovhed m.v. Er der tale om et meget betydeligt antal overtrædelser, der har karakter af chikane eller lignende, kan der være grundlag for at fastsætte en frihedsstraf.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fravi-

ges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Det forudsættes, at tidligere afgørelser om overtrædelser af tilhold, opholdsforbud eller bortvisning efter § 21, stk. 1, skal tillægges gentagelsesvirkning ved straffastsættelse for overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol efter § 21 a, stk. 1, således at det tillægges skærpene virkning, at den pågældende tidligere har forbrudt sig mod et meddelt tilhold, opholdsforbud eller bortvisning.

Det forudsættes desuden, at der kan straffes i sammenstød mellem § 21, stk. 1, og § 21 a, stk. 1, i situationer, hvor gerningspersonen både overtræder et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning og et påbud om elektronisk kontrol. Er der tale om overtrædelse af et påbud om elektronisk kontrol efter § 21 a, stk. 1, og en samtidig overtrædelse af et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning efter § 21, stk. 1, vil der som udgangspunkt skulle fastsættes en frihedsstraf. Der vil desuden tillige kunne straffes i sammenstød mellem den foreslåede bestemmelse i § 21 a, stk. 1, og straffelovens § 242 om stalking.

Det foreslås desuden i § 21 a, stk. 2, at der i forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 2 år for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter der i medfør af bestemmelsen vil kunne fastsættes regler om straf for overtrædelse af forskrifter, der udstedes i medfør af lovens § 4 a, stk. 3. Der vil f.eks. kunne fastsættes regler om, at manglende opladning af GPS-fodlænken i gentagelsestilfælde vil være strafbart, ligesom det i visse tilfælde vil kunne være strafbart ikke at være tilgængelig på telefon for opkald fra politi af kontrollerende art.

Der vil som udgangspunkt skulle straffes med bøde, når forskrifter, der udstedes i medfør af loven, om f.eks. manglende opladning af GPS-fodlænken overtrædes gentagne gange. Bødestrafen i nævnte tilfælde forudsættes som udgangspunkt at være 5.000 kr. Bøden kan forhøjes afhængig af forholdets grovhed. Er der tale om eksempelvis et meget betydeligt antal overtrædelser, der har karakter af chikane eller lignende, kan der være grundlag for at nedlægge påstand om frihedsstraf.

Det forudsættes, at der kan straffes i sammenstød mellem § 21, stk. 1, og for overtrædelser af forskrifter fastsat i medfør af § 21 a, stk. 2, i situationer, hvor personen både overtræder et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning og forskrifter, der udstedes i medfør af loven. Der vil desuden tillige kunne straffes i sammenstød mellem de pågældende bestemmelser og straffelovens § 242 om stalking.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fravi-

ges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Overtrædelser af påbud om elektronisk kontrol vil være undergivet offentlig påtale i modsætning til overtrædelser af opholdsforbud, der er undergivet betinget offentlig påtale. Kompetencen til at påtale overtrædelser af påbud om elektronisk kontrol efter § 4 a, stk. 1, eller overtrædelser af forskrifter, der udstedes i medfør af loven, vil således tilfalde politi og anklagemyndighed. Dette skal ses i sammenhæng med, at myndighederne vil have oplysningerne om, hvornår et påbud om elektronisk kontrol eller forskrifter, der udstedes i medfør af loven, er overtrådt.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2025.

Til § 3

Det følger af § 26, stk. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, at loven ikke gælder for Færøerne. Det følger af lovens § 26, stk. 2, at loven ikke gælder for Grønland, men med undtagelse af §§ 22 og 23 ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning er anordnet for Grønland den 20. marts 2017.

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Lovens bestemmelser kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 3. Ved opholdsforbud kan en person forbydes at opholde sig eller færdes i et nærmere afgrænset område i nærheden af en anden persons bolig eller arbejds-, uddannelses- eller opholdssted eller andet område, hvor denne ofte færdes.

§ 5. Et tilhold gives for et bestemt tidsrum på indtil 5 år. Et opholdsforbud gives for et bestemt tidsrum på indtil 1 år.

§ 1

I lov nr. 112 af 3. februar 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, som ændret bl.a. ved § 3 i lov nr. 434 af 1. maj 2013, lov nr. 1724 af 27. december 2016 og senest ved § 3 i lov nr. 2600 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ved fastlæggelsen af det nærmere afgrænsede område kan der lægges vægt på politiets responstid, når en person påbydes elektronisk kontrol som supplement til et opholdsforbud efter § 4 a.«

2. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. En person kan påbydes at bære elektronisk udstyr, der registrerer personens færden (elektronisk kontrol), som supplement til et opholdsforbud givet i medfør af § 3, når det er påkrævet af hensyn til at sikre overholdelsen af opholdsforbuddet.

Stk. 2. §§ 12 og 14-20 finder tilsvarende anvendelse på påbud meddelt efter *stk. 1*.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om elektronisk kontrol efter *stk. 1*, herunder om myndighedernes anvisninger i forbindelse med elektronisk kontrol, den pågældendes pligt til at bære og vedligeholde elektronisk udstyr og til at efterkomme myndighedernes anvisninger, og om myndighedernes adgang til og behandling af de registrerede oplysninger.«

3. I § 5 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Et påbud om elektronisk kontrol efter § 4 a, *stk. 1*, gives for et bestemt tidsrum på indtil 1 år.«

4. Efter § 21 indsættes i *kapitel 5*:

»§ 21 a. Den, der forsætligt overtræder et påbud efter § 4 a, *stk. 1*, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 2 år for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.«